

Dosarul nr. 3ra-26/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V.Dodon)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, Gr. Dașchevici, V.Clima)

ÎNCHEIERE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând cererea depusă de Sergiu Paiu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Paiu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă,

constată:

La data de 30 septembrie 2019 Sergiu Paiu, reprezentat de avocatul Lilia Dobre a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul Sergiu Paiu a indicat că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne 27 de ani, în diferite funcții.

A menționat că prin ordinul nr. 34ef din 15 februarie 2010 al Ministerului Afacerilor Interne a fost numit în funcția de comisar al Comisariatului de Poliție sectorul Botanica al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău. Prin ordinul nr. 202ef. din 26 martie 2013 al Ministerului Afacerilor Interne a fost concediat din organele afacerilor interne, în conformitate cu art. 47 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutului polițistului nr.320 din 27 decembrie 2012, în legătură cu lichidarea subdiviziunii sau reducerea statelor de personal.

A mai menționat, că nefiind de acord cu acest ordin, l-a contestat în instanța de judecată. Astfel, prin încheierea din 12 iunie 2014 a Curții Supreme de Justiție, au fost menținute hotărârea din 11 octombrie 2013 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și decizia din 05 februarie 2014 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a anulat ordinul nr. 202ef. din 26 martie 2013 al Ministerului Afacerilor Interne, privind concedierea sa din funcția de comisar al Comisariatului de Poliție al sectorului Botanica al Comisariatului General de Poliție, mun. Chișinău al Ministerului Afacerilor Interne, s-a anulat ordinul nr.5 din 04 ianuarie 2013 al Ministerului Afacerilor Interne, privind preavizarea sa referitor la reducerea funcției și a fost repus în funcția de șef al Inspectoratului de Poliție al sectorului Botanica, mun. Chișinău.

Reclamantul a indicat, că la momentul concedierii, în legătură cu reducerea statelor de personal, Ministerul Afacerilor Interne a expediat dosarul de pensionare Casei Naționale de Asigurări Sociale, astfel fiindu-i stabilită pensie pentru vechime în muncă de 21 de ani 07 luni și 28 de zile.

A relatat că ulterior, a fost restabilit în funcție și respectiv, a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne până la data de 22 iulie 2019, când și-a dat demisia din funcția de Șef al Inspectoratului de Poliție Râșcani al Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău al Ministerului Afacerilor Interne.

A notat, că conform calculului efectuat de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău nr. 34/20-5685204 din 01 august 2019, la data încetării serviciului în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a acumulat o vechime în muncă de 27 de ani 10 luni și 24 zile.

Astfel, la data de 09 august 2019 s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău cu cerere, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechime în muncă.

Reclamantul a menționat, că prin decizia nr.1336/2560 din 13 august 2109 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău i-a fost refuzat în reexaminarea dreptului la pensie pentru vechime în muncă.

A relevat că decizia menționată a contestat-o. Astfel, la data de 19 august 2019, a depus cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale. Iar, la data de 04 septembrie 2019 a primit răspuns, prin care i-a fost respinsă cererea prealabilă, pe motiv că Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede și nu admite posibilitatea stabilirii repetate a pensiei și nu admite situația de reexaminare/recalculare a pensiei, în legătură cu faptul obținerii unei vechimi suplimentare în muncă după pensionare, sau reangajare în serviciu.

Reclamantul a comunicat că astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale a omis să dea apreciere faptului că art. 51 din Legea menționată prevede, că recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat.

A considerat, că în privința sa urmează a fi aplicate prevederile legii speciale, care direct stabilește cazurile, condițiile, precum și modalitatea recalculării pensiilor stabilite anterior.

Reclamantul a învederat, că Casa Națională de Asigurări Sociale a omis să aplice prevederile art. 61 alin. (2) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, care stipulează, că recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora, în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi, se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare, ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

A evidențiat, că nu s-a reangajat în serviciu, ci a fost restabilit în funcție în baza unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile și respectiv, la momentul examinării cererii depuse cu privire la recalcularea pensiei stabilite anterior, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica mun.Chișinău urma să se conducă în exclusivitate de normele speciale cuprinse în Legea nominalizată.

Reclamantul a considerat, că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica mun.Chișinău în mod nejustificat a refuzat să ia în calcul perioada 26 martie 2013 - 22 iulie 2019, ca circumstanță generatoare pentru recalcularea pensiei sale, ceea ce este contrar prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, luând în considerare pct. 4 lit. a) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, care prevede că media lunară pentru stabilirea pensiei se face din ultimele 12 luni calendaristice, precedente concedierii.

A menționat că Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri stipulează, că pensiile persoanelor din organele afacerilor interne se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, luând în considerare termenul de activitate în serviciul organelor afacerilor interne, precum și solda de care a dispus pe parcursul activității, aceasta fiind de fapt perioada de contribuție și contribuția propriu-zisă, care a fost vărsată în bugetul de stat, pentru a beneficia de pensie.

Reclamantul a considerat, că Casa Națională de Asigurări Sociale interpretează în mod eronat prevederile art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, invocând imposibilitatea recalculării pensiei, iar prezența documentelor, care confirmă faptul restabilirii în funcție și continuării efectuării contribuțiilor în bugetul de stat, constituie temeiuri suficiente, pentru a-i fi recalculată pensia pentru vechime în muncă.

Reclamantul Sergiu Paiu a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica, mun.Chișinău nr. 1336/2560 din 13 august 2019, privind refuzul în reexaminarea dreptului la pensie pentru vechime în muncă; anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1933/19 din 20 august

2019, privind refuzul în reexaminarea dreptului la pensie pentru vechime în muncă; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia pentru vechime în serviciu, cu includerea perioadei de la 27 martie 2013 până la 22 iulie 2019, în vechimea în muncă în cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției, ce a stat la baza stabilirii pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne, începând cu data de 27 martie 2013 și reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice, precedente încetării raporturilor de muncă din data de 22 iulie 2019.

Prin hotărârea din 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea depusă de Sergiu Paiu, reprezentat de avocatul Lilia Dobre a fost admisă. Au fost anulate decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial sectorul Botanica, mun.Chișinău nr. 1336/2560 din 13 august 2019 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1933/19 din 20 august 2019, privind refuzul reexaminării dreptului la pensie pentru vechime în muncă al reclamantului Paiu Sergiu. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, în privința reclamantului Sergiu Paiu, privind includerea perioadei de la 27 martie 2013 până la 22 iulie 2019, în vechimea în muncă în cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției, ce a stat la baza stabilirii pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne, începând cu data de 27 martie 2013 și privind recalcularea pensiei, reieșind din vechimea în muncă în baza confirmării eliberate de Direcția de Poliție a mun. Chișinău nr.34/20-5685204 din 01 august 2019, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice, precedente încetării raporturilor de muncă din data de 22 iulie 2019.

La data de 12 martie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii lui Sergiu Paiu (f.d.84).

Iar, la data de 27 mai 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.87-100).

Prin decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La data de 28 iulie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d.133).

Ulterior, la data de 21 august 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.134-138).

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

A invocat că instanța de fond și instanța de apel nu au luat în considerare, că art.61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nu prevede că

militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne au dreptul la recalcularea pensiei, în cazul în care au fost reîncadrați în funcție și au mai obținut vechime în muncă.

Recurenta a menționat, că pensia se calculează din salariul obținut pe ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii.

La data de 14 septembrie 2020, în adresa intimatului Sergiu Paiu a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.140).

Prin referința depusă la data de 23 septembrie 2020, Sergiu Paiu, reprezentat de avocatul Lilia Dobre, a solicitat să fie declarat inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.142-144).

Prin încheierea din 23 decembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

La 25 mai 2021, intimatul Sergiu Paiu a depus cerere cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Studiind cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea urmează a fi admisă, cu remiterea acesteia Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Conform § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În § 83 al aceleiași Hotărâri, Curtea Constituțională a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la § 82.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, precum și în hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016 a Curții Constituționale.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate – art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.

Cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normei contestate, depusă de către intimatul Segiu Paiu, constituie o prerogativă a acestuia, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

Totodată, ca rezultat al aditerii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a amâna examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din considerentele enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Sergiu Paiu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Conform art. 195 și 230 din Codul administrativ și în conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se admite cererea depusă de Sergiu Paiu cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de Sergiu Paiu, în vederea examinării constituționalității art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Se amână examinarea cauzei în ordine de recurs, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Nina Vascan